

Rovaniemen HO

Diaarinumero: R 07/408

Antopäivä: 26.05.2008

Ratkaisunumero: 460

Esittelypäivä: --

Asianumero: RHO:2008:1

ASIAN KÄSITTELY KÄRÄJÄOIKEUDESSA

ASIAN KÄSITTELY HOVIOIKEUDESSA

HOVIOIKEUDEN RATKAISUN PERUSTELUT

HOVIOIKEUDEN RATKAISU

ASIAN KÄSITTELY KÄRÄJÄOIKEUDESSA

Syyttäjä vaati A:lle rangaistusta kahdesta metsästysrikoksesta katsoen, että A oli sekä marraskuussa 2005 että joulukuussa 2005 ryhtynyt omatoimiseen hirven pyyntiin ilman metsästyksenjohtajaa ja pyyntilupaa alueella, joka pinta-alansa puolesta oli riittämätön hirvenmetsästykseseen ja ampunut aikuisen hirvilehmän. Lisäksi syyttäjä vaati, että rikosentekovälineenä käytetty metsästyskivääri oli tuomittava valtiolle menetetyksi, A oli määrättävä metsästyskieltoon sekä tuomittava menettämään valtiolle metsästysrikoksella saatujen kahden hirven arvo.

A kiisti syyttäjän rangaistusvaatimukset. A oli metsästännyt omalla tilallaan, jonka metsästysoikeus oli vuokrattu metsästysseura X ry:lle. Kunnan kaikilla metsästysseuroilla oli ollut yhteislupahakemussopimus ja kyseisen tilan maat olivat kuuluneet yhteisluvan mukaiseen metsästysalueeseen. Näin ollen tilalla oli ollut lupa metsästä.

Vastaanotettuaan todistelun asiassa kärjäoikeus totesi, että kysymys niin sanotuista sirpalealueista oli esitetyn selvityksen perusteella tulkinnanvarainen. A oli teon hetkellä voinut olla perustellusti siinä käsityksessä, että hänen tilansa yhteisluvan perusteella täytti metsästyksen edellytyksenä olevan 1 000 hehtaarin pinta-alavaatimuksen. A ei siten teon hetkellä ollut ollut selvillä kaikkien niiden seikkojen käsilläolosta, joita rikoksen tunnusmerkistön toteutuminen edellytti. Sen vuoksi A ei ollut syyllistynyt niihin metsästysrikoksiin, joista syyttäjä oli vaatinut hänelle rangaistusta.

Eri mieltä ollut kärjäoikeuden puheenjohtaja katsoi, että A oli syyllistynyt niihin metsästysrikoksiin, joista syyttäjä oli vaatinut hänelle rangaistusta. Puheenjohtaja lausui, että yhteisluvassa ei ollut kysymys yhtenäisen metsästysalueen luomisesta, vaan hallinnollisesta pyyntimenettelystä, jolla luvan hakemista oli yksinkertaistettu. Yhteislupa sellaisenaan ei lisännyt minkään hakijana olevan seuran pyyntioikeuksia eikä ilman eri sopimusta oikeuttanut metsästäämään koko yhteisluvan tarkoittamalla alueella tai toisen seuran alueella. Kun A:n omistama maa-alue, johon X ry:llä oli ollut metsästysoikeus, oli ollut erillään seuran muista

alueista ja siihen liittyvien maidenkin kanssa oli riidattomasti pienempi kuin 1 000 hehtaaria, se ei täyttänyt metsästyslain 27 §:ssä säädettyä yhtenäiselle alueelle säädettyä pinta-alavaatimusta.

ASIAN KÄSITTELY HOVIOIKEUDESSA

Syyttäjä valitti hovioikeuteen. Valituksessaan syyttäjä toisti vaatimuksensa, että A tuomitaan kahdesta metsästysrikoksesta, rikoksentekeväliseenä käytetty metsästyskivääri tuomitaan valtiolle menetetyksi, A määrätään metsästyskieltoon sekä tuomitaan menettämään valtiolle metsästysrikoksella saatujen kahden hirven arvo.

A vastasi syyttäjän valitukseen ja vaati sitä hylättäväksi.

Hovioikeus toimitti asiassa pääkäsittelyn.

HOVIOIKEUDEN RATKAISUN PERUSTELUT

Tässä tapauksessa hirvenpyyntilupien hakemisessa on käytetty laissa säätlemätöntä niin sanottua yhteislupamenettelyä. X ry, Y ry, Z ry sekä eräät muut metsästysseurat ovat metsästysoikeuden haltijoina hakeneet hirvenkaatoluvat alueilleen yhteisellä hakemuksella. Riistanhoitopiiri on myöntänyt hirvenkaatoluvat koko yhteiselle alueelle mukaan lukien nyt kysymyksessä olevan tilan ja metsästysseurat ovat sopineet hirvikiintiön jakamisesta keskuudessaan. Yhteislupamenettely ei ole kuitenkaan oikeuttanut metsästysseuraa metsästämään toisen metsästysseuran mailla.

Tässä tapauksessa on näytetty, että A on metsästänyt alueella, jolla hänen metsästysseurallaan X ry:llä on metsästysoikeus ja joka on kuulunut pyyntiluvan mukaiseen yhteiseen alueeseen. Ensimmäisen hirven ampumiseen A:n metsästysseuralla X ry:llä on ollut pyyntilupa. Toinen A:n erehdyksessä ampuma hirvi on yhteislupahakemussopimuksen kohdassa 8 tarkoittamalla tavalla merkitty sellaisen metsästysseuran pyyntilupiin, jolla on vielä ollut pyyntilupia käyttämättä. Edellä todetut seikat huomioon ottaen hovioikeus katsoo, että A ei ole syyttäjän väittämällä tavalla metsästänyt ilman pyyntilupaa.

On tullut myös näytetyksi, että A:n tietoon ei ole saatettu sitä seikkaa, että yhteislupahakemussopimuksen metsästystä koskevat rajoitukset koskisivat metsästämistä A:n omistamalla tilalla.

Hirvieläinten pyyntiluvan myöntäminen edellyttää metsästyslain 26 §:ssä säädettyjen yleisten edellytysten lisäksi saman lain 27 §:ssä säädettyjen hakijakohtaisten ehtojen täyttämistä. Viimeksi mainitussa pykälässä on pyyntiluvan myöntämisen edellytykseksi säädetty muun muassa, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästykseseen sopiva yhtenäinen alue, jonka pinta-ala on vähintään 1 000 hehtaaria. Lain esitöiden (HE 300/1992 vp.) mukaan luvan hakijoina voi toimia yksi henkilö, usea henkilö yhdessä taikka oikeushenkilö.

Yhteisluvan hakijalla on ollut käytettävissään metsästykseseen sopiva metsästyslain 27 §:n pinta-alavaatimuksen täyttävä yhtenäinen alue, jonka sisällä nyt kysymyksessä oleva alle 1 000 hehtaarin suuruinen metsästysalue sijaitsee. Kysymyksessä ei ole siten ollut metsästyslain 27 §:ssä säädettyä pinta-alavaatimusta täyttämätön niin sanottu sirpalealue. A ei siten ole metsästänyt myöskään vastoin metsästyslain metsästyskieltoa tai -rajoitusta.

Hovioikeus toteaa, että yhteislupa-alueella metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sekä turvallisuus edellyttää kuitenkin sitä, että metsästys suoritetaan yhteislupa-alueen osallistuvien metsästysseurojen yhteisten päätösten mukaisesti. Vaikka nyt kysymyksessä olevassa tapauksessa metsästysseurojen välisestä sopimuksesta ei selkeästi ilmene, onko ennen ajankohtaa 28.4.2003 vuokratuilla alle 1 000 hehtaaria käsittävillä alueilla sallittua metsästää, se kuitenkin osoittaa, että metsästysseurat ovat ilmeisesti pitäneet ongelmallisena metsästämistä toisen metsästysseuran alueiden sisäpuolella olevalla alle 1 000 hehtaarin metsästysalueella.

Yhteisten päätösten lisäksi metsästykseseen osallistuvien henkilöiden on metsästyslain 28 §:n nojalla noudatettava metsästyksenjohtajan antamia määräyksiä. Yhteislupamenettelyssä metsästyksen ylimpänä johtajana toimii yleensä hakemuksen tekijä. Tässä tapauksessa metsästyksen johtajaksi on nimetty R, joka ylijohtajana on vastannut lähinnä siitä, että yhteislupa-alueen kaadetuista hirvistä tehdään asianmukaiset ilmoitukset ja muut lupa-asioihin liittyvät hallinnolliset toimenpiteet suoritetaan. Käytännön metsästyksen suunnittelusta ja muista metsästysasetuksen 23 §:n mukaisista metsästyksenjohtajalle kuuluvista tehtävistä vastaavat asianomaisen alueen metsästyksenjohtajat. Metsästyksenjohtajan tulee suunnitella käytännön metsästystapahtumat, antaa metsästykseseen osallisille tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä sekä huolehtia, että pyyntilupaohjeita ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan. A ei ole edes väittänyt etukäteen ilmoittaneensa metsästysseuralleen X ry:lle siitä, että hän harjoittaa metsästystä nyt kysymyksessä olevan tilan mailla. Näin ollen metsästyksenjohto ei ole voinut antaa A:lle ohjeita tai määräyksiä alueella metsästämisestä. Nämä seikat huomioon ottaen hovioikeus katsoo tulleen näytetyksi, että A on ryhtynyt omatoimiseen metsästykseseen ilman metsästyksenjohtajaa ja siten syyllistynyt kahteen metsästysrikkomukseen.

A ei ole voinut asian vireillä olon ja suoritettujen takavarikon vuoksi tosiasiallisesti harjoittaa metsästystä. Riittävä seuraamus A:lle nyt syyksi luetuista teoista on lievä sakkorangaistus.

Rikoslain 48a luvun 6 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuin voi määrätä metsästyskiellon vain metsästysrikkoksesta tuomittavalle. Koska A on syyllistynyt metsästyslain 74 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaiseen metsästysrikkomukseen, syyttäjän vaatimus metsästyskieltoon määräämisestä hylätään.

Rikoslain 10 luvun 4 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valtiolle on tuomittava menetetyksi rikoksen tekemisessä käytetty ampuma-ase. Metsästyslain 80 §:n 4 momentin mukaan rikoslain 10 luvun 4 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan kuitenkin vain, jos menettämisseuraamuksen perustavana tekona on 72 §:ssä rangaistavaksi säädetty metsästysrikos tai 75 §:n 5 kohdassa tarkoitettu tahallinen metsästyslain säännösten rikkominen. Koska A on syyllistynyt metsästyslain 74 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaiseen metsästysrikkomukseen, metsästyskivääriä ei voida tuomita menetetyksi valtiolle.

Metsästyslain 80 §:n 1 momentin mukaan riistaeläin tai sen arvo tuomitaan valtiolle menetetyksi, jos eläin on metsästetty vastoin tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen säännöksiä ilman, että toisella oli oikeus metsästää tai ottaa tällainen eläin. Hovioikeus toteaa, että metsästys on tapahtunut X ry:n vuokramailla, joilla Y ry:llä on ollut lupa metsästää. Ensimmäinen hirvi on merkitty X ry:n pyyntilupiin ja toinen hirvi on merkitty Y ry:n pyyntilupiin. Edellä lausutut seikat huomioon ottaen X ry sekä Y ry ovat voineet ottaa nyt kysymyksessä olevat hirvet kaatokiintiönsä. Hirvien arvoa ei siten voida tuomita valtiolle menetetyksi.

HOVIOIKEUDEN RATKAISU

Hovioikeus luki A:n syyksi kaksi metsästysrikkomusta ja tuomitsi A:n niistä yhteiseen sakkorangaistukseen.